

ตลาดนัดการเงิน

ซี...กำพล สุทธิพิเชษฐ์

ผู้อำนวยการฝ่าย / ฝ่ายบริหารงาน
KTransformation เครือข่ายกสิกรวิสาหกิจ
และการขาย ธนาคารกสิกรไทย

เงินเพื่อ...กระทบใคร

ธนาคารกลางสหรัฐ (เฟด) ตัดสินใจอัดฉีดเงินสู่ระบบอีกครั้ง โดยการซื้อสินทรัพย์รอบสอง (Quantitative Easing Measures II : QE2) โดยจะใช้เม็ดเงินถึง 6 แสนล้านเหรียญสหรัฐ จนถึงกลางปีหน้า ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณเงินในสหรัฐเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การอัดฉีดเม็ดเงินครั้งนี้จะทำให้เงินเหรียญสหรัฐอ่อนค่า แน่แน่นอนเงินบาทจะแข็งค่า และจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งภูมิภาคเอเชีย

จากโครงการซื้อสินทรัพย์รอบสอง จะเกิดแรงกดดันให้เกิดเงินเฟ้อทั่วโลก เพราะราคาสินค้าโภคภัณฑ์ เช่น น้ำมันจะสูงขึ้น ขณะเดียวกันเมื่อผลตอบแทนในสหรัฐต่ำ เงินทุนก็จะย้ายมาลงทุนในเอเชียรวมถึงไทยด้วย ทั้งไทยและเอเชียอาจประสบภาวะฟองสบู่ในตลาดโภคภัณฑ์และตลาดหุ้นได้

ฟองสบู่ในตลาดหุ้นเกิดจากการที่เงินทุนเคลื่อนย้ายเข้ามา สิ่งที่ยิงลงทุนง่ายที่สุดก็คือตลาดหุ้น ก็อาจจะทำให้ราคาหุ้นในไทยและเอเชียสูงเกินไปจากปัจจัยพื้นฐาน อีกส่วนเกิดจากการใช้นโยบายดอกเบี้ยต่ำมาเป็นเวลานาน จังหวะที่ควรขึ้นดอกเบี้ยก็ไม่ปรับขึ้น นักลงทุนก็จะมองหาแหล่งเงินทุนที่ให้ผลตอบแทนดีกว่าสถาบันการเงิน ก็จะหันมาเก็งกำไรในตลาดอสังหาริมทรัพย์แทน

จากการที่อาจจะเกิดเงินเฟ้อ ก็จะทำให้คนตกใจว่าจะได้รับผลกระทบ จึงต้องหันมาดูก่อนว่าเงินเฟ้อกระทบเราจริงหรือเปล่า ซึ่งก่อนอื่นก็ต้องรู้ความหมายของเงินเฟ้อก่อน เพราะแต่ละคนก็แต่ละความหมายจริงๆ “เงินเฟ้อ” ในทางวิชาการหมายถึง สถานการณ์การเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าโดยทั่วไปอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องของการเพิ่มสูงขึ้นของระดับราคา ดังนั้น อัตราเงินเฟ้อ จึงหมายถึง อัตราการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าโดยทั่วไปต่อหนึ่งช่วงเวลา

คนหนึ่งมีเงินเดือนเพิ่มขึ้น 10% แต่ข้าวของก็แพงขึ้น 10% รายได้ที่แท้จริงของคนนั้นไม่ได้เพิ่มขึ้นเลย เพราะไม่สามารถบริโภคสินค้าและบริการได้เพิ่มขึ้นกว่าเดิมแต่อย่างใด แม้ว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นก็ตาม เพราะสินค้าต่างๆ ก็แพงขึ้นในอัตราเดียวกัน แต่จริงๆ แล้วอัตราเงินเฟ้อที่ทางการประกาศนั้นมันมีที่มาที่ไป ว่าคำนวณมาอย่างไร แต่ถ้าคนที่ไม่สนใจก็จะเข้าใจว่าอัตราเงินเฟ้อนั้น คือ การเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าโดยทั่วไป ประมาณว่าทุกเรื่องในชีวิตของฉันเพิ่มขึ้น 10% ไปซะทั้งหมด และทุกคนในประเทศนี้ก็ถูกกระทบเหมือนกันหมด ถ้าคุณเข้าใจที่มาที่ไปของตัวเลขเงินเฟ้อ คุณก็จะพบว่าต่างคนก็ต่างมีเงินเฟ้อของตัวเอง

สำหรับการวัดอัตราเงินเฟ้อตามมาตรฐานสากลนั้น ใช้ดัชนีค่าครอง

ชีพผู้บริโภค (Consumer Price Index) เป็นเกณฑ์ เขาวัดอัตราเงินเฟ้อโดยการสำรวจจากประชาชนทั่วไป ว่ามีรสนิยมกันอย่างไร กล่าวคือพยายามหาพฤติกรรมการบริโภคของคนในประเทศ เช่น ในช่วงเวลาหนึ่งนั้นประชาชนมีการบริโภคข้าว เนื้อหมู ผัก กุ้งเตี๋ยว ผลไม้ ใช้น้ำมัน รถ ตู้หนัง รักษาพยาบาล ฯลฯ เพื่อการดำรงชีพมากขึ้นเพียงใด

เมื่อรู้พฤติกรรมแล้วก็จะออกสำรวจตลาด ตรวจสอบราคาของสิ่งที่จะต้องบริโภค เพื่อการดำรงชีพตามที่กล่าวมา และคำนวณออกมาว่า ณ เวลาหนึ่ง หากต้องมีการบริโภคในรูปแบบดังกล่าวนั้น จะต้องเสียเงินมากน้อยเท่าไร (สมมติว่าเป็น 3,000 บาท) จากนั้นก็สำรวจราคาสิ่งของต่างๆ ในเวลาถัดมา เช่น อีก 1 เดือนถัดมา สำรวจราคาสิ่งของต่างๆ (ชนิดเดียวกับที่เคยสำรวจเดือนก่อน ผมขอเรียกว่า “ตะกร้าใบเดิม”) เพื่อหาว่าต้องใช้เงินเท่าไรเพื่อที่จะซื้อสิ่งของและบริการที่เหมือนเดิม สมมติว่าเท่ากับ 3,030 บาท ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น 30 บาทนั้นแหละสะท้อนการสูงขึ้นของราคาสินค้าโดยทั่วไป

จากตัวอย่างพบว่าค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 30 บาท จาก 3,000 บาท เท่ากับว่าค่าใช้จ่ายของตะกร้าใบนี้ใน 1 เดือนที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 1% หรือเท่ากับ 12% ต่อปี เปอร์เซนต์ที่เพิ่มขึ้นนี้แหละครับคือ อัตราเงินเฟ้อ ทั้งนี้เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าทั้งสิ้น เพราะเรากำหนดการบริโภคไว้เหมือนเดิม (ตะกร้าการบริโภคใบเดิม)

ที่กล่าวมาคือการคำนวณหาดัชนีค่าครองชีพ ซึ่งใช้วัดอัตราเงินเฟ้อ เมื่อวิธีการคำนวณอัตราเงินเฟ้อเป็นดังนี้ อัตราเงินเฟ้อที่คำนวณได้จะสะท้อนการสูงขึ้นของค่าครองชีพของคนคนหนึ่งได้ ก็แสดงว่าคนนั้นต้องมีแบบแผนการดำรงชีวิตเหมือนกับตะกร้าที่ใช้ในการคำนวณทุกประการ เริ่มพอจะมองเห็นแล้วใช่ไหมครับว่า ต่างคนก็หน้าที่จะมีอัตราเงินเฟ้อเป็นของตัวเอง

สมมติว่าผมเป็นคนที่ไม่ชอบกินก๋วยเตี๋ยว ไม่ได้ขับรถ ไม่ชอบดูหนัง ไม่กินเนื้อหมู ไม่กินเหล้า ฯลฯ อัตราเงินเฟ้อที่ทางการประกาศก็ไม่ได้หมายความว่าค่าครองชีพของผมจะต้องสูงขึ้นด้วยตัวเลขเดียวกัน ผมจะไม่ประสพภาวะของแพงด้วยดีกรีที่ทางการประกาศอย่างแน่นอน เพราะผมบริโภคไม่เหมือนบุคคลตัวอย่างของทางการ ดังนั้นถ้าจะให้เห็นผลกระทบต่อตัวผมจริงๆ ก็ต้องใช้ตะกร้าการดำรงชีพของผมเอง

ตะกร้าการดำรงชีพของคนในเมืองกับคนต่างจังหวัดก็ต่างกันแล้ว โทษจะเรื่องของ อายุ เพศ การศึกษา และระดับรายได้ก็อีก ก็จะทำให้ตะกร้าการดำรงชีพของคนแต่ละกลุ่มก็ยิ่งแตกต่างกันอีก นี่ยังไม่รวมเรื่องรสนิยมเลยนะ ดังนั้นพวกที่รายได้ต่ำแต่รสนิยมสูง หรือรายได้สูงแต่รสนิยมสูงกว่า อาจจะโดนเงินเฟ้อไปเต็มๆ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับว่าในตะกร้าของคุณมีอะไรอยู่บ้าง ถ้าตะกร้าของคุณมีของนอกอยู่เยอะกว่าชาวบ้านเวลานี้เงินบาทแข็งค่า คุณก็อาจจะไม่รู้สึกละไร แต่ถ้าเมื่อไรที่เงินบาทอ่อนค่าเยอะๆ อัตราเงินเฟ้อส่วนตัวของคุณอาจจะสูงกว่าของชาวบ้านเป็นสิบเท่าก็ได้

ที่กล่าวมานี้ไม่ได้หมายความว่า คุณจะต้องไปคำนวณเงินเฟ้อของตัวเอง หรือจะต้องให้ทางการคำนวณเงินเฟ้อตามแบบแผนการบริโภคที่แตกต่างกัน ก็แค่อยากจะบอกว่าตัวเลขอัตราเงินเฟ้อที่ทางการประกาศ มันมีที่มาที่ไป ไม่อยากให้เป็นตีความหมายแบบเหมารวม และไม่อยากให้ยึดมั่นถือมั่นในตัวเลขดังกล่าว ว่ามีความสำคัญเหลือหลาย เป็นความเป็นความตายของชาติ เพราะบุคคลหนึ่งก็มีอัตราเงินเฟ้อหนึ่ง พบกันใหม่เดือนหน้าครับ ○